

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Százegyedik évfolyam
2008. július–augusztus

4

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat

Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

email: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. BUZOGÁNY DEZSŐ

email: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Dr. Kovács László Attila

Dr. Molnár János

Dr. Pásztori-Kupán István

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Bolyki János (a Magyar Tudományos Akadémia doktora)

Dr. Herczeg Pál (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO84RNCB220000018665001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

THEOLOGIA PRACTICA

Musica Ecclesiastica

Az éneklőszék

Adorjáni Zoltán: *In memoriam Dávid László (1932–2007) református lelkész, művészettörténész.*

<i>Az éneklés helye a liturgikus térben – az éneklőszék</i>	345
<i>Ötvös József lelképásztor bevezető szavai</i>	346
Földvári Miklós István: <i>A pulpitus a liturgiai kultúrában</i>	348
Pap Ferenc: <i>Kántor és pulpitus a reformáció korától</i>	354
Dávid István: <i>Éneklőszék és orgona – a liturgikus tér zenei egysége</i>	372
Mihály Ferenc: <i>Adatok az erdélyi éneklőszékek kutatásához</i>	377
Ósz Sándor Előd: <i>Éneklőpulpitusok az erdélyi református gyülekezetekben</i>	411
Ósz Sándor Előd: <i>Adattár. Éneklőpulpitusokra utaló levéltári források</i>	421
Kovács László Attila: <i>Az éneklőszék jövője</i>	461
<i>Hozzászólások az előadásokhoz</i>	
Ferencz István	465
Fekete Csaba	465
Enyedí Pál	466
Barabás László	466
Dávid István	467
Fekete Csaba	468
Déri Balázs	468
Dávid István	469
Kovács Levente	470
<i>Az Éneklőszék című konferencia zenei programja</i>	471
<i>Vespera: „Krisztus feltámadt a halottak közül...”</i>	472

Számunkat Mihály Ferenc fényképeivel illusztráltuk

The Pulpit for Singing– Das grosse Notenpult – Le pupitre de chant

Zoltán Adorjáni: <i>In memoriam László Dávid (1932–2007) Reformed Minister and Art Historian. The Place of the Hymn-singing in the Liturgical Service. The Pulpit In memoriam László Dávid (1932–2007) reformierter Pfarrer und Kunsthistoriker. Der Gesang in dem liturgischen Raum. Das grosse Notenpult im Altarraum (Kantorei) In memoriam László Dávid (1932–2007) pasteur réformé, historien de l'art. La place du chant dans l'espace liturgique – le pupitre de chant. ....</i>	345
<i>Opening Words by József Ötvös, Minister</i>	
<i>Einleitende Worte Pfarrers József Ötvös</i>	
<i>Les mots introductifs du pasteur József Ötvös. ....</i>	346
Miklós István Földvári: <i>The Pulpit in the Liturgical Culture</i>	
<i>Das Pult in der liturgischen Kultur</i>	
<i>Le pupitre dans la culture liturgique ....</i>	348
Ferenc Pap: <i>Choir-master and Pulpit since Reformation</i>	
<i>Kantor und grosses Notenpult im Altarraum von der Zeit der Reformation ber</i>	
<i>Chantre et pupitre depuis l'âge de la Réforme ....</i>	354
István Dávid: <i>The Pulpit and the Organ – the Musical Unity in the Liturgical Scene</i>	
<i>Grosses Notenpult und die Orgel. Musikalische Einheit des liturgischen Raums</i>	
<i>Le pupitre de chant et l'orgue – l'unité musicale de l'espace liturgique ....</i>	372
Ferenc Mihály: <i>Data on the Researcs of the Transylvanian Pulpits</i>	
<i>Beiträge zur Forschung der siebenbürgischen Notenpulte im Altarraum</i>	
<i>Données pour la recherche des pupitres de chant de la Transylvanie ....</i>	377
Sándor Előd Ósz: <i>Pulpits for the Singing of Hymns in the Transylvanian Reformed Communities</i>	
<i>Grosse Notenpulte in den siebenbürgischen reformierten Gemeinden</i>	
<i>Pupitres de chant dans les congregations réformées de la Transylvanie ....</i>	411
Sándor Előd Ósz: <i>Sources in the Archives Concerning the Pulpits for Singing</i>	
<i>Auf grosse Notenpulte hinweisende Angaben aus archivaren Quellen</i>	
<i>Sources dan les Archives renvoyantes aux Pupitres de chant ....</i>	421
László Attila Kovács: <i>The Future of the Pulpits</i>	
<i>Die Zukunft des grossen Notenpults</i>	
<i>L'avenir de pupitre de chant ....</i>	461
<i>Remarks on the Main Papers:</i>	
<i>Diskussionsbeiträge von:</i>	
<i>Interventions aux présentations:</i>	
István Ferencz.	465
Csaba Fekete	465
Pál Enyedi.	466
László Barabás	465
István Dávid.	467
Csaba Fekete	468
Balázs Déri.	468
István Dávid.	469
Levente Kovács	470
<i>Musical Programme of the Conference</i>	
<i>Das musikalische Programm der Konferenz</i>	
<i>Le programme musical de la conférence le pupitre de chant ....</i>	471
<i>Vespera: "Christ Has Resurrected from the Dead..."</i>	
<i>Vesper: „Christus ist von den Toten auferstanden“</i>	
<i>Vespéra: „Christ est ressuscité des morts...“ ....</i>	472

Fotos for illustration taken by Ferenc Mihály

Fotoillustrationen: Ferenc Mihály

Le numéro est illustré avec les photographies de Ferenc Mihály